

jich užívati jako pozemku zemědělských, což však nestačí, ježto, jak vyloženo, se vyžaduje, by posavadní pacht jejich byl býval zemědělským, čemuž není tak. Nemají tedy z této příčiny nároku proti vlastníku, i kdyby zákony o obnově pachtu vztahovaly se právě i na takový případ, o který tu jde, že totiž podpachtýř po uplynutí podpachtu a zároveň pachtu podpropachtovatelova obrací se s nárokem na obnovu nikoli proti pachtýři jako svému smluvníku, nýbrž přímo proti vlastníku jako smluvníku svého autora, což jest otázkou, kterou tu už řešiti netřeba.

Čís. 4950.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n.).

Opustí-li otec, nájemník, domácnost, není »příslušníkem jeho domácnosti« jeho syn, jenž, máje sám rodinu, sdílel s ním společný byt.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, Rv II 249/25.)

Otec žalovaného obýval byt v domě žalobcově a vystěhoval se z něho. V bytě zůstal však žalovaný, jenž byl s otcem sdílel se svou rodinou společný byt. Žalobě o vyklizení procesní soud prvního stádia vyhověl. Důvody: Ve smyslu §u 6 zák. o ochraně nájemců odstavec (2) přecházejí práva a povinnosti nájemníka na příslušníky jeho rodiny, jestliže nájemník společnou domácnost, kterou se svou rodinou sdílel, opustí. Ustanovení tohoto nelze vztahovati na tento případ. Žalovaný jest ženat, má dvě děti a tím, že společně se svým otcem bydlel a že s ním také vedl společnou domácnost, nestal se ještě členem a příslušníkem rodiny svého otce. Oženiv se založil si domácnost vlastní a třeba tedy za nynější bytové nouze bydleli všichni pohromadě, zůstala domácnost jeho domácností samostatnou. § 6 zák. o ochraně nájemců vztahovati dlužno toliko na takové případy, kde jedná se o rodinu jednu a kde otec (hlava rodiny) domácnost společnou opustí, takže ostatní členové domácnosti octli by se bez přístřeší. O případ takový však v tomto sporu neběží, nýbrž jedná se, jak již řečeno, o dvě samostatné rodiny a ustanovení §u 6 na takovýto případ vztahovati nelze již proto, že ustanovení to jest ustanovením vyjimečným a nutno je vykládati restriktivně a nikoliv extensivně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Se stanoviska právního posouzení této věci jest rozhodujícím řešením otázky, zda ustanovení §u 6 zák. o ochr. náj. může se dovolávati též syn, který za svobodna žil se svým otcem ve společné domácnosti, a, oženiv se, tuto domácnost se svou rodinou dále sdílí. Soud odvolací připojuje se k názoru prvního soudce, který na tuto otázku odpověděl záporně. Pojem rodiny ve smyslu o ochraně nájemníků nelze vykládati dle pojmu rodiny ve smyslu občanského nebo trestního zákona, nýbrž vzhledem k účelu, kterému zákon a zejména ustanovení §u 6 slouží. Tímto ustanovením má býti chráněna v nynější době rodina v užívání bytu, když hlava rodiny, která jest obvykle nájemníkem, svou rodinu opustí. Za normálních dob bylo obvyklé, že jedna rodina užívala jednoho bytu. Okolnost, že manžel nebo manželka dětí se oženivších nebo provdávších se přistěhují do bytu rodičů, u nichž za svobodna bydleli, jest jen

mimořádným zjevem nynějších bytových poměrů. Přihlíží-li se k ustanovení Šu 1 odst. (2) čís. 13 zák. o ochr. náj., ve kterém zákonodárce běře ohled na nutnou potřebu bytu jen pro ženaté nebo vdané děti pronajímatele, je zřejmo, že ustanovením Šu 6 cit. zák. nemělo býti umožněno nájemníkovi, by opuštěním svého bytu tento zajistil svým ženatým nebo vdaným dětem. Právem rozhodl proto prvý soudce, že právo podle Šu 6 zák. o ochr. náj. se nevztahuje na takové členy rodiny, kteří si založili samostatnou rodinu. V tom smyslu jest také vysvětliti domnělý rozpor v důvodech prvního soudce, na který odvolatel poukazuje.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud, zjistiť, že dovolatel bydlil se svým otcem společně spolu se svými 2 dětmi a se svou manželkou, že všichni vedli společnou domácnost, na jejíž vedení dovolatel čas od času přispíval podle potřeby, ale neplatil původnímu nájemci bytu, svému otci, pevného poplatku pravidelného, vyslovil právní názor, že na tento případ nelze vztahovati předpis Šu 6 II. cit. zákona, poněvadž dovolatel založil si svým sňatkem vlastní domácnost, která, byť i všichni za nynější nouze bytové bydleli pohromadě, zůstala samostatnou domácností, a poněvadž dovolatel tím, že společně bydlil se svým otcem, nestal se ještě členem a příslušníkem rodiny svého otce. Odvolací soud míní, že neběží o případ Šu 6 II. cit. zákona také z toho důvodu, poněvadž citovaný předpis dlužno vztahovati jedině na jednu rodinu, kde otec, pokud se týče hlava rodiny opustí společnou domácnost, takže by se ostatní členové domácnosti octli bez přístřeší, a dodává, že citovaný předpis je vyjimečným ustanovením, které dlužno vykládati restriktivně, nikoli extensivně. V tomto právním názoru spatřuje dovolatel s poukazem ku Šu 40 a násl. obč. zák. nesprávné posouzení právní. Leč dovolací soud neshledal, že odvolací soud vyložil zákon nesprávně. »Rodinou« ovšem rozumí zákon (§ 40 obč. zák.) kmenové rodiče se všemi jejich potomky; praví-li tedy odvolací soud, že dovolatel tím, že společně bydlil se svým otcem, nestal se ještě členem a příslušníkem rodiny svého otce, nemůže míti na mysli pojem »rodiny« podle Šu 40 obč. zák., kterýžto pojem není ostatně ani v občanském zákoníku jednotný, když rodinou rozumí zákon brzy jen manželské příbuzenství (§§ 44, 161), brzy též příbuzenství mimo manželské (§§ 40, 65, 165—171, 754, 756, 763). Jiná však jest otázka, zda zákonodárce, mluvě v Šu 6 o »rodině«, měl na mysli »rodinu« podle Šu 40 obč. zák., či zda cílil jinam »jasný úmysl zákonodárcův« (§ 6 obč. zák.). Tu je závažno, že hlavní náležitostí jisté výjimečného předpisu Šu 6 II. zákona o ochraně nájemců je, aby nájemník »opustil« společnou domácnost. Užití tohoto slova ukazuje, že zákon zamýšlí poskytnouti ochrany rodině »nájemníkem«, jímž je podle doslovu zákona míněna jedině hlava »rodiny«, opuštěné, aby se neoctla bez přístřeší, ale to také ukazuje, že »rodinou« podle řečeného předpisu ochranného není míněna rodina ve smyslu Šu 40 obč. zák., nýbrž jenom ta rodina, ve příčině které je zachována souvislost rodinného života, rodina, o kterou jest jí opustivší hlavě rodiny po zákonu pečovati. Zákon zřejmě

zamýšlel zmírniti osud »opuštěné« rodiny a její »příslušníků«, dotčené »opuštěním«, chce zmenšiti zlo tímto opuštěním způsobené, chtěl zabrániti, aby takto opuštěná rodina nebyla vydána ještě také na pospas bezpřístřešnosti. Nelze se domnívati, že by zákon o ochraně nájemníků, byť i chránil bydlící, měl za účel odnímati nebydlícím veškerou naději, že se tu a tam přece i pro ně uvolní nějaký koutek. Vždyť jinak by byla dispozice nad náhodně uvolněným bytem zůstavena dosavadnímu nájemníku, jenž by mohl předpisu Šu 6 zákona čís. 85/1924 zneužívat ve prospěch všech svých descendentů, celé své parentely. To by nutně vedlo ku nepřístojnému obcházení sociálního účelu citovaného zákona. Proto odvolací soud nevztahoval právem předpis Šu 6 II. cit. zákona na žalovaného, jenž už si založil svou vlastní rodinu, o kterou je povinen po zákonu pečovati, kterážto zákonitá povinnost vztahuje se podle Šu 672, 92, 141 obč. zák. i na opatření přiměřeného bytu pro jeho rodinu, jež tvoří sice s otcovou rodinou podle Šu 40 obč. zák. t. zv. »kmen«, ale jinak vystupuje samostatně i jako jednotka rodinná, i jako jednotka hospodářská. Ostatně nemůže býti mluveno ani o »opuštění« rodiny otcem, když dovolatel sám tvrdil proti žalobnímu nároku, že se jeho otec dne 1. června 1924 vystěhoval jenom proto, poněvadž obdržel místo ve V., kdežto podle svědecké výpovědi vystěhoval se proto, poněvadž odešel do výslužby a aby jim v bytě udělal místo.

Čís. 4951.

Pohledávkám bratrských pokladen přísluší ohledně příspěvků, které mají platiti majitelé hor, přednostní právo zástavní ve smyslu Šu 246 ex. ř., jež může býti pro ně vtěleno i po vyhlášení úpadku. Ustanovení Šu 10 konk. ř. nelze tu použiti.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1925, R I 131/25.)

Krajský soud jako horní soud v Ch. odmítl výkon exekuce povolené okresním soudem v F. bratrské pokladně záznamem simultanního zástavního práva na nemovitostech, zapsaných v horní vložce, ježto v horní vložce byl poznamenán úpadek (§ 10 a 13 konk. ř.). Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že uložil prvému soudu, by provedl povolený záznam simultanního zástavního práva. Důvody: Rekursu nelze nepřiznati oprávnění, neboť pohledávkám bratrských pokladen přísluší ohledně příspěvků, které majitelé hor mají platiti, přednostní právo zástavní ve smyslu Šu 246 ex. ř. na nemovitostech pojistníkových jako veřejným dávkám, ježto se jedná o povinné pojišťování, které s veřejnoprávního hlediska sociální péče jest zákonem nařízeno, v podrobnostech upraveno a státnímu doзору podrobno. Ustanovení Šu 10 konk. ř., že po vyhlášení úpadku nelze pro pohledávku nabýti zástavního práva na úpadcovu jmění, náležející do úpadkové podstaty, v tomto případě použití nelze již vzhledem k intenci zákona, poněvadž se zde nejedná o získání zástavního práva po vyhlášení úpadku, nýbrž pouze o uplatnění správně vyznačení zákonného práva zástavního na úpadkové nemovitosti, jež tu bylo již v době vyhlášení úpadku za tím účelem, aby přerušeno bylo promlčení přednostního práva onoho nedoplatku a, aby nedoplatku pro